

Lesbrief Aardrijkskunde & Geschiedenis

Klassengesprek (voorafgaand aan de oefeningen) / manieren van aanpak:

- De powerpointpresentatie als uitgangspunt nemen.
Bespreek wat leerlingen gezien en onthouden hebben. Wat is opgevallen?
- Openen met: wat is de koopvaardij?
(antwoord: alle zeevaart die te maken heeft met het internationale vervoer van ladingen (goederen) en passagiers. Visserij, marine en baggerij horen er niet bij.) of:
Kunnen jullie zoveel mogelijk beroepen noemen die te maken hebben met de scheepvaart?
(op bord schrijven).
- Een gesprek starten met een aantal feiten:
  - Een groot containerschip kan 5000 containers vervoeren. Als je die allemaal tegelijk zou lossen, geeft dat een rij van vrachtwagens van zestig kilometer lang!
  - Een Cruiseschip als de Holland America Line is zo hoog als een flatgebouw van vijftien verdiepingen. Er passen 1800 passagiers aan boord
  - In een koel- en vriesschip kunnen vijf miljoen bananen tegelijk vervoerd worden
  - De zeescheepvaart is de veiligste en energiezuinigste vorm van vervoer. Een vliegtuig levert 500 keer zoveel CO2 uitstoot op!
  - Nederland heeft meer dan 200 rederijen. In totaal beheren zij ongeveer 1500 koopvaardij schepen.

Voorbeeldvragen (voor elk klassengesprek te gebruiken):

- Je hebt de presentatie gezien. Met welk vak heeft de zeescheepvaart meer te maken denk je. Met Aardrijkskunde of geschiedenis?
- Waaraan denk je bij scheepvaart en geschiedenis?
(antwoord leiden naar 17^e / gouden eeuw; Nederland was een zeevarende wereldmacht en had handel en gebieden over de hele wereld. We hadden de positie te danken aan onze goede schepen en onze kennis van de zeevaart.)
- Wat heeft de zeescheepvaart met aardrijkskunde te maken denk je?
(hier denken aan begrippen als: topografie van wereldzeeën, steden en havens, etc. zie begrippenlijst)
- Denk je dat de scheepvaart toeneemt of afneemt door de globalisering?
(Het neemt toe, er wordt steeds meer gehandeld en grondstoffen uitgewisseld met landen over de hele wereld.)

Begrippenlijst Zeescheepvaart	<i>In relatie met de lesmethodes voor groep 7+8 (een selectie uit alle relevante methodes)</i>
Aardrijkskunde Zeeschip, olietanker, aardolie, distributie, transport, infrastructuur, export, werkgelegenheid, containers, goederen, scheepslanding, bewerken, vervoer, zeehavens, verbindingen, handel, industrie, grondstof, delfstof, halffabrikaat, waterweg, stukgoederen, binnenschip, natte bulk, droge bulk, scheepvaart, zeevaarder, positie, koers, navigeren, koopvaardij	Geschiedenis Kolonie, Gouden eeuw, VOC, WIC, specerijen, kruiden, tropen, handel, kooplieden, Amsterdam, zeilschip, stoomschip, fabriek, machine, Indië, handelsmaatschappij, koopvaardij

Antwoordmodel les Aardrijkskunde & Geschiedenis

1 b

2 I : zeevarende
 II: kooplieden
 III: zeilschepen
 IV: stoomschepen
 V: lading

3 d

4 c stucadoor

5 Kapitein
 Werktuigkundige
 Matroos
 Eerste stuurman

6a Foto 1: stuurman / kapitein
 Foto 2: matroos / werktuigkundige
 Foto 3: stuurman

6b Foto 1: navigeren, eindverantwoording, leiding geven, opdrachten geven
 Foto 2: onderhoudswerk, techniek, reparaties
 Foto 3: uitkijken, navigeren, wachtlopen

6c eigen antwoord + motivatie

7 cacao + chocola
 rubber + banden
 sinaasappel + vruchtensap
 ijzererts + auto
 aardolie + benzine

8 Navigatie het bepalen van plaats en koers van een schip
 Kustvaarder een klein type zeeschip
 Machinekamer scheepsdeel waar de motoren liggen
 Container grote stalen transportkist
 Brug deel van het schip met stuur- en commandoruimte
 Reder eigenaar van een schip dat goederen vervoert

9 Olie is een **grondstof** voor een product als **benzine**. In **Saoedië Arabie** zit heel veel olie in de grond. Om olie te bewerken moet het eerst naar een **olieraffinaderij**. Per zeeschip wordt de olie naar de haven van **Rotterdam** vervoerd. Om olie te vervoeren worden meestal **mammoettankers** gebruikt. Olie wordt in scheepstermen **natte** bulk genoemd. Een ander soort lading is **droge** bulk, zoals graan.

10 A, B, E

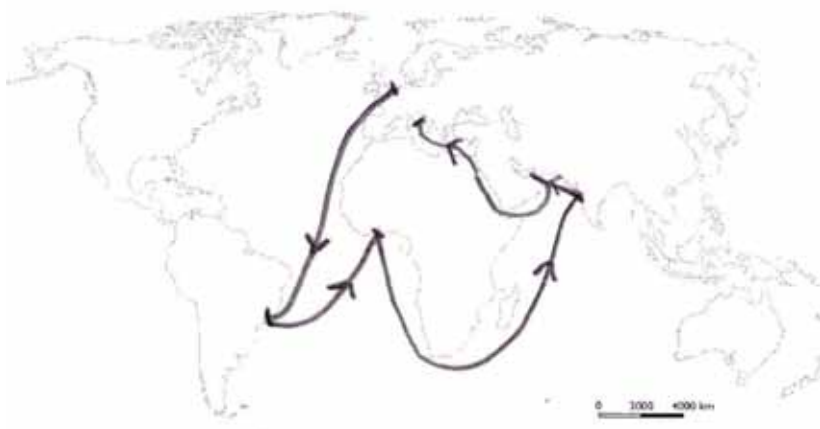
I 1 Joris is **matroos** op een **zeeschip**. Hij vindt het leven aan **boord** afwisselend en vol **avontuur**. Tijdens zijn laatste reis was hij drie maanden op **zee**. Hij heeft vele landen en **wereldsteden** bezocht tijdens de reis. Aan boord werkt hij vooral aan **dek** maar soms ook in de **machinekamer**. Joris wil graag eerste **stuurman** worden. Daarvoor moet hij eerst nog wel naar de hogere **zeevaartschool**.

I 2 Foto 1: olietanker   Foto 3: containerschip
Foto 2: passagiersschip   Foto 4: sleepboot

I 3a Stoomschip   Hoort niet bij 17e eeuw, rest wel
b Olietankers   Is geen lading, rest wel
c Metselen.   Geen werk/taak aan boord van een schip

I 4 a = brug
b = ruim
c = boeg
d = kraan
e = dek

I 5a Zie kaart

- b** Wateren en steden tijdens de reis:
1. Rotterdam (havenstad)	8. Atlantische oceaan
2. Noordzee	9. Indische Oceaan
3. Het Kanaal	10. Mumbai (havenstad)
4. Atlantische Oceaan	11. Arabische Zee
5. Rio de Janeiro (havenstad)	12. Perzische golf
6. Atlantische oceaan	13. Dubai (havenstad)
7. Accra (havenstad)	

I 6 Eigen verhaal, bijv:
'Japan maakt auto's. daarvoor zijn delfstoffen als olie en ijzererts nodig. De auto's en elektronica zijn eindproducten. Die worden vanuit Japan per vrachtschip of containerschip als stukgoederen vervoerd naar Europa en Verenigde Staten. De olie komt met olietankers uit het Midden Oosten. Dat heet natte bulk. De ijzererts wordt vervoerd met vrachtschepen uit Zuid Afrika. Dat is droge bulk.'

